

Niitty – Vertaisohjattu
perhevalmennusmalli maahanmuuttajille

**POIKIEN EI-
LÄÄKETIETEELLISET
YMPÄRILEIKKAUKSET –
OHJEITA
TERVEYDENHOITAJILLE**

MITÄ POIKIEN YMPÄRILEIKKAUS TARKOITTAÄ?

- Ympärileikkauksella tarkoitetaan toimenpidettä, jossa pojan peniksestä poistetaan esinahkaa.
- Ympärileikkaukset jaotellaan lääketieteellisiin ja ei-lääketieteellisiin leikkauksiin.
- Lääketieteellisen ympärileikkauksen synnä voi olla muun muassa ahdas esinahka, uusiutuvat terskan ja esinahan tulehdukset sekä ihosairaudet ja syövät.
- Ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia tehdään kulttuurisista ja uskonnollisista syistä.
- Poikien ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia ei ole laissa kielletty, mutta sen eettisyydestä ja vaikutuksista lapsen oikeuksiin on käyty paljon keskustelua.

POJAN YMPÄRILEIKKAUKSESTA TULEE TEHDÄ LASTENSUOJELUILMOITUS, JOS:

- Ympärileikkausta ei ole tehty asianmukaisissa olosuhteissa lääkärin toimesta.
- Epäilee leikkauksen tehtävän epäasiallisissa olosuhteissa.
- Epäilee, että joku muu kuin lääkäri on tekemässä leikkauksen.

Muista, että lastensuojelua ja poliisia on hyvä konsultoida matalalla kynnyksellä!

EI-LÄÄKETIETEELLISET YMPÄRILEIKKAUKSET

- Ei-lääketieteelliset ympärileikkaukset eivät kuulu julkisesti rahoitettuun terveydenhuoltoon.
- Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on antanut vuonna 2015 ohjeistuksen poikien ei-lääketieteellisistä ympärileikkauksista:
 - Ympärileikkauksen saa tehdä vain laillistettu lääkäri.
 - Leikkauksessa on käytettävä kivunlievitystä, josta vastaa lääkäri.
 - Leikkaus on tehtävä steriileissä ja asianmukaisissa olosuhteissa.
 - Huoltajille on annettava riittävästi tietoa ja ohjeistusta ennen toimenpidettä, jonka jälkeen huoltajat vasta antavat suostumuksensa.
 - Toimenpiteen suorittamiseen tarvitaan molempien huoltajien suostumus.
 - Myös pojalle tulee antaa hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden riittävästi tietoa ja pojan mielipidettä on myös kuunneltava, jos hän ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden ymmärtää ympärileikkauksen merkityksen.

POIKIEN YMPÄRILEIKKAUSTEN SEURAUKSET

MAHDOLLISET HYÖDYT

- Uusiutuvien tulehdusten väheneminen (virtsatiet, terska ja esinahka).
- HIV:n ja kohdunkaulansyövän leviämisen ennaltaehkäiseminen.
- Pienempi riski saada sukupuolitauteja tai sairastua peniksen syöpiin.
- Pienempi riski peniksen ihosairauksien, esinahan kiinnikkeiden sekä esinahan alaisten talikertymien muodostumiseen.
- Sosiaalinen hyöty kulttuurisista ja uskonnollisista syistä tehdyistä poikien ympärileikkauksista.
- Hygieniasta huolehtiminen helpompaa.

MAHDOLLISET HAITAT

- Virtsaputken kurouma, kipu, verenvuotokomplikaatio, infektiot, sepsis, fistelit, siittimen nekroosi.
- Keloidi, jos esinahkaa poistettu liian laajalta alueelta.
- Uusintaleikkausta vaativa uusiutuva fimooosi tai leikkausalueen immunesturvotus, jos esinahkaa poistettu liian vähän.
- Vastasyntyneiden kiputuntemuksen pitkäaikaiset vaikutukset.

MAHDOLLISET VAIKUTUKSET AIKUISELÄMÄÄN

- Seksuaalisen nautinnon väheneminen aikuisena, impotenssi, kivuliaat erektiöt, tuntoherkkyyden puutokset, seksuaalinen haluttomuus.
- Negatiiviset tuntemukset ja vaikutukset kehonkuvaan sekä itsetuntoon.
- Viha, pelko, menetyksen tunteet, vahingoitettu olo, epäluottamus, suru ja kateus miehiä kohtaan, joita ei ole ympärileikattu. Tällaiset tuntemukset voivat aiheuttaa ongelmia pojan ja vanhempien suhteisiin.
- Kosmeettiset ongelmat.

USKONNOT JA KULTTUURIT, JOISSA YMPÄRILEIKKAUKSIA TEHDÄÄN

- Arviolta noin 38% maailman miehistä ja pojista on ympärileikattuja, vaikka lääketieteellisin kriteerein vain alle 2% tarvitsee ympärileikkauksen
- Ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia tehdään ainakin näissä uskonnoissa ja kulttuureissa:
 - **Islamin uskossa** rituaalisena puhdistautumisena ennen murrosiän alkamista niin vastasyntyneille kuin vanhemmille lapsille
 - **Juutalaisuudessa** vahvistamaan Jumalan ja Aabrahamin välistä liittoa, tehdään yleensä pojan 8. elinpäivänä
 - **Itäisessä ja eteläisessä Afrikassa** aikuistumisen rituaalina eli tehdään yleensä murrosiässä
 - Joissain **anglosaksisissa maissa** (kuten **Iso-Britannia, Yhdysvallat, Kanada, Australia ja Uusi-Seelanti**) rutiininomaisesti terveydellisten syiden takia

PUHEEKSIOTTO JA OHJAUS

- Ota ympärileikkaus puheeksi aina, jos perhe on kotoisin alueelta, jossa ei-lääketieteellisiä ympärileikkauksia tehdään.
- Älä oleta, että ympärileikkaus on tehty/ollaan tekemässä, sillä kulttuurien sisällä on ryhmien ja yksilöiden välisiä eroja.
- Voit kysyä esimerkiksi: ”Mitä ajatuksia poikien ympärileikkaus teissä herättää?”
- Käytä tarvittaessa tulkkia.
- Muista aina lapsen etu.

Niitty-hanke 2018–2020

<https://projects.tuni.fi/niitty/>

www.facebook.com/niittyhanke/

Projektipäällikkö Irmeli Nieminen. E-mail: irmeli.nieminen@tuni.fi

Asiantuntija Anna Aikasalo. E-mail: anna.aikasalo@tuni.fi

Asiantuntija Jasmin Kaljadin. E-mail: jasmin.kaljadin@tampere.fi

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Tampereen
ammattikorkeakoulu

TAMPEREEN KAUPUNKI